

БОЛОВСРОЛ, СОЁЛ, ШИНЖЛЭХ УХААНЫ САЙД,
ДЭД БҮТЦИЙН САЙДЫН ХАМТАРСАН ТУШААЛ

2004 оны 5 дугаар
сарын 24 - ний өдөр

Дугаар 183/111

Улаанбаатар хот

Журам батлах тухай

“Соёлын өвийг хамгаалах тухай хууль”-ийн 21.1 дүгээр заалт, “Түүх, соёлын үл хөдлөх дурсгалт зүйлийг хадгалж хамгаалах, сэргээн засварлах Үндэсний хөтөлбөр”- ийг чанартай хэрэгжүүлэх зорилгоор ТУШААХ нь:

1. “Түүх, соёлын дурсгалыг сэргээн засварлах ажил гүйцэтгэх журам”- ыг хавсралт ёсоор баталсугай.

2. Журмын хэрэгжилтийг зохион байгуулж, хяналт тавьж ажиллахыг Соёл, урлагийн бодлого, зохицуулалтын газар (Л.Эрдэнэчимэг), Соёл, урлагийн сан (Н.Бямбажав), Барилга, хот байгуулалт, нийтийн аж ахуйн газар (Б.Бямбажав) нарт тус тус даалгасугай.

БОЛОВСРОЛ, СОЁЛ, ШИНЖЛЭХ
УХААНЫ САЙД А.ЦАНЖИД

ДЭД БҮТЦИЙН САЙД
Б.ЖИГЖИД

Боловсрол, соёл, шинжлэх ухааны сайд,
Дэд бүтцийн сайдын 2004 оны 183/111
тоот хамтарсан тушаалын хавсралт

ТҮҮХ, СОЁЛЫН ДУРСГАЛЫГ СЭРГЭЭН ЗАСВАРЛАХ АЖИЛ ГҮЙЦЭТГЭХ ЖУРАМ

Нэг. Нийтлэг үндэслэл

1.1. Түүх, соёлын үл хөдлөх дурсгал болох эртний хот суурины үлдэгдэл, балгас, хэрэм, цайз болон уран барилгын цогцолбор, сүм дуган, хийд, гудамж талбай, байшин барилга зэрэг уран барилгын дурсгалыг сэргээн засварлах зураг төсөл боловсруулах болон сэргээн засварлах ажил гүйцэтгэхэд энэхүү журмыг дагаж мөрдөнө.

1.2. Түүх, соёлын дурсгалыг сэргээн засварлах зураг төсөл боловсруулах болон сэргээн засварлах ажлыг гүйцэтгэхдээ “Соёлын өвийг хамгаалах тухай хууль”, “Барилгын тухай хууль”, “Архивын тухай хууль”, “Зураг төсөл, хайгуул судалгааны ажилд улсын экспертиз хийх дүрэм” БНБД11-02-97, “Зураг төсөл боловсруулах, зөвшөөрөлцөх, батлах дүрэм” БНБД11-01-98, “Барилгын ажлын явцад зохиогчийн хяналт хийх дүрэм” БНБД 11-04-99, “Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт баригдах барилга, байгууламжийн зураг төслийг гадаадын байгууллагаар гүйцэтгүүлэх журам” БНБД11-03-02, “Зураг төслийн ажлын үнэ” БД81-16-00, “Барилга байгууламжийг ашиглалт оруулах журам” зэргийг тус тус мөрдлөг болгоно.

1.3. Олон улсын гэрээнд өөрөөр заагаагүй бол Монгол Улсын нутаг дэвсгэр дээр түүх, соёлын дурсгалт зүйлийг сэргээн засварлах үйл ажиллагаа явуулж буй гадаадын хөрөнгө оруулалттай аж ахуйн нэгж, олон улсын байгууллага болон гадаадын байгууллага энэхүү журмыг нэгэн адил мөрдөнө.

1.4. Түүх, соёлын дурсгалыг сэргээн засварлах зураг төсөл боловсруулах болон сэргээн засварлах ажил гүйцэтгэхэд барилгын ажлын ерөнхий шаардлагыг тавих боловч нь зарим онцлогийг энэхүү журамд тусгалаа.

Хоёр. Сэргээн засварлах зураг төсөл боловсруулах ажлын зохион байгуулалт

2.1. Түүх, соёлын дурсгалыг сэргээн засварлах ажил, сэргээн засварлах зураг төслийг соёлын болон барилгын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагаас зөвшөөрөл авсан мэргэжлийн байгууллага, аж ахуйн нэгж гүйцэтгэнэ.

2.2. Түүх, соёлын дурсгалын сэргээн засварлах зураг төслийг газар дээр нь хийсэн хэмжилт судалгаа болон архивын судалгааг үндэслэн гүйцэтгэнэ.

2.3. Түүх, соёлын дурсгалыг сэргээн засварлах зураг төсөлд улсын экспертизийн дүгнэлт хийлгэсэн байна.

Гурав. Сэргээн засварлах зураг төслийн бүрдэл, түүнд тавих шаардлага

3.1 Түүх, соёлын дурсгалыг сэргээн засварлах ажлын зураг нь дараахь үндсэн бүрдэлтэй байна. Үүнд:

- 3.1.1. дурсгалын түүх-архивын судалгаа
- 3.1.2 дурсгалын эвдрэл гэмтлийн тодорхойлолт
- 3.1.3 гэрэл зургийн цомог
- 3.1.4 хэмжилтийн зураг
- 3.1.5 сэргээн засварлах ажлын зураг
- 3.1.6 өнгө будгийн зураг
- 3.1.7 сэргээн засварлах ажлын төсөв

3.2. Түүх, соёлын дурсгалын түүх-архивын судалгааг номын сан, музей, архив зэрэг газраас судалсан уг дурсгалтай холбоотой түүхийн материалууд, гар зураг, баримтат гэрэл зураг, гар бичмэл болон тухайн дурсгалыг сайн мэдэх хүмүүсийн яриа, дурдатгал зэрэг аман судалгаагаас бүрдэнэ.

3.3. Түүх, соёлын дурсгалт барилгын эвдрэл гэмтлийн тодорхойлолтыг бичихдээ ерөнхий гэмтлийн шинж байдал /хагарал, суулт г.м /-ыг суурьнаас дээвэр хүртэл тодорхойлон бичнэ. Хийц, хэсэглэл /хана, багана, цонх, хаалга, архитектурын чимэглэл г.м/-ийн эвдрэл гэмтлийн тус бүрд нь тодорхойлон бичнэ.

3.4. Дурсгалын орчны байдал, ерөнхий байдал, хэсэглэлийн (протоколын) хар, цагаан болон өнгөт гэрэл зургаас гэрэл зургийн цомог бүрдэнэ. Гэрэл зураг нь уран сайхны зураг, баримтат ба протоколын зураг, өнгөт зураг, өнгөт слайд гэсэн 4 төрөл байна. Протоколын гэрэл зурагт эвдрэл гэмтэл, сэргээн засварлах ажлын эхлэл, явц, төгсгөлийн үеүдийг үзүүлнэ.

3.5 Дурсгалын хэсэглэл, малтлага, ховхлолт болон эвдэрсэн хэсгийн хэмжээг тодруулахын тулд гэрэл зураг авах үедээ сантиметр, дециметрийн хуваарьтай шугам, модыг хэрэглэнэ.

3.6. Дурсгалын хэмжилтийн зураг нь газар дээр нь хийсэн судалгаа болох барилгын зураглал болон малталт хийсэн зургийг тодорхой масштабад оруулж зурсан зургаас бүрдэнэ. Хэмжилтийн зурагт эвдрэл, гэмтлийг тодорхой үзүүлнэ.

3.7. Дурсгалт барилгын хэмжилтийн болон ажлын зургийн тохиромжтой масштаб нь нүүр тал, ар тал, хажуу тал, огтлол, байгуулалтыг 1:50, 1:25, 1:20, хийц, хэсэглэлийг 1:10, 1:5, 1:2, зарим шаардлагатай зураглалыг байгаа хэмжээгээр нь буюу 1:1 масштабээр тус тус зурна.

3.8. Ямпай, сүүдрэвч, суварга, хүндэтгэлийн хаалга гэх мэт архитектурын жижиг хэлбэрийн дурсгалын хэмжилтийн болон ажлын зургийг 1:25, 1:20, 1:10, 1:5 масштабээр, хэрэм зэрэг урт барилга байгууламжийн хэмжилтийн болон ажлын

зургийг 1:100, 1:200 масштабаар зурах бөгөөд зарим чухал хэсэглэл, огтлолыг 1:50 масштабаар тус тус зурна.

3.9. Сэргээн засварлах ажлын зураг нь дурсгалын нүүр, ар, хоёр хажуу тал, хөндлөн, дагуу огтлол, давхрын байгуулалтууд, суурь болон дээврийн байгуулалт, модон хийцийн зураглалууд эсгүүрийн хамт, цонх, хаалга, дээврийн чимэглэл, хэсэглэлийн зургуудаас бүрдэнэ.

3.10. Өнгө будгийн ажлын зургийг газар дээр нь хийсэн өнгөний судалгааг үндэслэн шивээсийн хамт 1:1 масштабаар гүйцэтгэнэ.

3.11. Сэргээн засварлах ажлын зургийг үндэслэн сэргээн засварлах ажлын төсвийг зохионо.

Дөрөв. Сэргээн засварлах ажилд тавих шаардлага

4.1. Түүх, соёлын дурсгалыг сэргээн засварлахдаа олон улсын хэмжээнд мөрдөж буй Хөшөө дурсгал, дурсгалт газрыг хадгалж хамгаалах, сэргээн засварлах тухай олон улсын Хартийн1 дагуу анхных төрх байдлаар сэргээн засварлана.

4.2. Дурсгалыг сэргээн засварлах явцад шаардлага хангах хийц, хэсэглэл, чимэглэлийг үлдээх буюу сэлбэн хэрэглэнэ.

4.3. Сэргээн засварлах ажлыг гүйцэтгэхдээ 15%-иас ихгүй чийгтэй модон материалыг хэрэглэнэ.

4.4. Сэргээн засварлах зурагт заасны дагуу хэмжээ, эсгүүрээр модон материал болон вааран эдлэлийг нэг жилийн өмнө бэлтгэсэн байна.

4.5. Сэргээн засварлах ажилд уламжлалт арга барил болон байгалийн гаралтай будгийг хэрэглэнэ.

4.6. Түүх, соёлын дурсгалыг сэргээн засварлах ажлын явцад “Барилгын тухай хууль”-ийн 18 дугаар зүйл, “Барилгын ажлын явцад зохиогчийн хяналт хийх дүрэм” БН6Д11-04-99-ийн дагуу хяналт тавина.

4.7. Сэргээн засварлах ажлыг гүйцэтгэгч нь сэргээн засварлахын өмнөх, ажлын эхлэл, явц, сэргээн засварласны дараахь гэрэл зургийг хавсаргасан ажлын тайланг бичиж захиалагчид хүлээлгэн өгнө.

4.8. Захиалагч нь сэргээн засварлах ажлын товч тайланг Соёлын өвийн улсын нэгдсэн бүртгэл-мэдээллийн санд өгнө.

4.9. Сэргээн засварлах ажил дууссаны дараа “Барилга байгууламжийг ашиглалт оруулах журам”-ын дагуу улсын комисс хүлээн авна.

Тав. Бусад зүйл

5.1. Түүх, соёлын дурсгалыг сэргээн засварлуулах захиалагч байгууллага буюу соёлын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага гэрээний үндсэн дээр сэргээн засварлах зураг, төсвийг хийлгэж гүйцэтгэгч байгууллагад өгнө.

5.2. Захиалагчийн хүсэлтээр гэрэл, цахилгаан, аянганы хамгаалалт, дохиололын системийн зургийг нэмж хийж хавсаргаж болно.

5.3. Сэргээн засварлах ажлын зургийг /6 бүрдэл бүхий/ 3 хувь хувилж эх хувийг Үндэсний төв архивт, нөгөө хоёр хувийг захиалагч болон гүйцэтгэгч байгууллагад хүлээлгэн өгнө.

Соёл урлаг шинэ нөхцөлд – IV (Соёл, урлагийн ажилтнуудад зориулсан гарын авлага). Эмхтгэж, хянан тохиолдуулсан Ц.Жаргалсайхан. УБ., 2005. 145-148-р талд